

для них, для дітей моїх. Не удалося! Я не знав, як дістати ті гроші, і знову Податковський мене підмовив. Він підпалив мою хату, а гроші я взяв вже перше із-за образу. Люде говорили, що гріш згорів; ніхто не догадався. Але ті гроші пекли мене; я не знав, як їх збутися. Віддав синам, виправив їх з дому. Люде дивувалися, чому вислав я синів; у нас кажуть, не водиться така установа. Вони пішли і вернули всі з торбами; не знали, що гріш, який я їм дав, то була кривда сироти. А я не мав спокою день і ніч; на очах все Микола, страшний, блідий! Тепер робіть, що хочете; проклинайте, забийте, віддайте до суду, але мені вже легше на серцю.

ІВАН: Дядьку, ми проклинати не будемо! Ми з серця простили вам все. Нехай лиш Бог простить вам, а певно спокій верне до серця вашого.

ГРИГОРІЙ: Бог простить! Ні, я хотів молитися, та не міг, бо я тяжко Його прогнівав, та і кара велика! Без нікого, сам один. . .

МАРТА: Дядьку, ми одну просьбу до вас маєм. Лишіться при нас! ту знайдете опіку та серце добре. Будете нам батьком, і добре буде нам у кушці.

ГРИГОРІЙ: (встає). Боже, що я чую? Чи і ти мав би мені простити? (падає на коліна). О, про-

сти мене
покарав
був її б
ду лиш
хвили) !
ко! Мар
гословит
мене до
гу, та в
двох па

ІВАН
прощен
леж при
Марто!
ша ста
нас. За
люде до
ти його
життя
ною ли
го. А і
бра! я
собі ч
нехай
вить Б
МА